

Eksamensveiledning

- om vurdering av eksamensbesvarelser

LOKALT GITT SKRIFTLIG EKSAMEN

HSE3001 – Helsefremmende arbeid

Sist redigert 13/03/19. Gjelder fra eksamen 2019.

Eksamensveiledning for lokalt gitt skriftlig eksamen i fylkeskommunenes landssamarbeid (Vigo IKS)

Denne eksamensveiledningen gir informasjon om lokalt gitt skriftlig eksamen i landssamarbeidet, og hvordan eksamen skal vurderes. Veiledningen er for skoler, elever, privatister, lærere og foresatte. Sensorene skal bruke veiledningen som en felles referanseramme for sitt sensurarbeid.

1. Eksamensordning

Det er ingen forberedelsesdag i dette faget.

Eksamen varer i 4 timer, fra klokken 09:00 til 13:00

2. Hjelpemidler

Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra åpent internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. Hver fylkeskommune har publisert liste over tillatte nettbaserte hjelpemidler (nettressurser) som er tilgjengelig på eksamensdagen.

Noen fag avviker fra denne regelen ved at det er restriksjoner på bruk av hjelpemidler, eller at det er spesielle hjelpemidler som kreves for å løse eksamensoppgaven. Listen viser fag som avviker:

<http://www.vigoiks.no/eksamen/hjelpemidler-til-eksamen>

Eksamensoppgaver hvor det ikke er krav om spesielle hjelpemidler skal være utformet på en slik måte at det ikke er nødvendig å ha tilgang til internett eller hjelpemidler for å kunne besvare oppgavene. Det er kandidatens egen kompetanse i faget som skal prøves på eksamen.

Med utgangspunkt i eksamensordningen for faget må kandidaten selv velge hensiktsmessige hjelpemidler for å løse oppgavene. Eksempler på hjelpemidler kan være: datamaskin med filer og digitale verktøy, kalkulator, lærebok, tidligere eksamensoppgaver, notater, eksamensveiledning, utskrifter fra Internett og formelbok. Alle digitale verktøy som kandidaten vil bruke, må være installert på datamaskinen før eksamen.

3. Kommunikasjon med andre under eksamen

Det er ikke lov å kommunisere med andre under eksamen, hverken skriftlig eller muntlig.

4. Eksamensoppgaven

Eksamensoppgavene lages med utgangspunkt i læreplanens kompetansemål. De fem grunnleggende ferdighetene er en del av kompetansemålene:

- å kunne uttrykke seg muntlig (gjelder ikke på skriftlig eksamen)
- å kunne uttrykke seg skriftlig
- å kunne lese
- å kunne regne
- å kunne bruke digitale hjelpemidler

Oppgavesettet er bygd opp slik at besvarelsen skal gi grunnlag for å vurdere kandidatens individuelle kompetanse. Samlet sett kan eksamen inneholde oppgaver fra alle hovedområdene i læreplanen, men ikke nødvendigvis fra alle kompetansemålene. De fleste eksamener har alle hjelpemidler tillatt. Eksamensoppgaven bør være en åpen oppgave (case), og må utformes på en slik måte at svarene ikke kan leses direkte ut av en lærebok eller andre hjelpemidler.

Når kandidaten velger å bruke erfaringer fra egen praksis, er det viktig at hun/han beskriver klart hvilke valg som tas og de forutsetningene det arbeides ut i fra. Det er viktig å besvare det oppgaven spør om for å vise fagkompetansen sin.

Tidligere eksamensoppgaver finner du på www.vigoiks.no

5. Bruk av kilder

Hvis kandidaten bruker kilder i besvarelsen, skal disse oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem. Kandidaten skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på lærebøker, artikler eller annen litteratur. Hvis kandidaten velger å bruke utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato. Eksamensoppgavene har ikke alltid krav om bruk av kilder (tekst som er hentet fra bøker, Internett etc.), og kandidaten kan vise svært høy kompetanse til eksamen uten å bruke kilder i besvarelsen. I besvarelsen skal kandidaten vise sin egen kompetanse, med eller uten bruk av kilder.

6. Vurdering av eksamensbesvarelser og karakterbeskrivelser

Fylkeskommunene har ansvar for å sensurere besvarelsene. Spørsmål om gjennomføring og sensur av eksamen rettes til den enkelte fylkeskommune.

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen:

Karakteren 6 uttrykker at eleven har fremragende kompetanse i faget.

Karakteren 5 uttrykker at eleven har meget god kompetanse i faget.

Karakteren 4 uttrykker at eleven har god kompetanse i faget.

Karakteren 3 uttrykker at eleven har nokså god kompetanse i faget.

Karakteren 2 uttrykker at eleven har lav kompetanse i faget.

Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget.

Karakterene 2-6 betyr at faget er bestått.

Kjennetegn på kompetanse

Hovedområde	Karakteren 5-6 Kandidaten viser fremragende eller meget god kompetanse i faget	Karakteren 3-4 Kandidaten viser god eller nokså god kompetanse i faget	Karakteren 2 Kandidaten viser lav kompetanse i faget
<p>Helsefremmende arbeid Mål for opplæringen er at kandidaten skal kunne:</p> <p>Informere pasienter om hvordan sunt kosthold, fysisk aktivitet, røykfrihet kan medvirke til å forebygge livsstilssykdommer, psykiske lidelser, infeksjoner og smerte</p>	<p>Vurdere årsakssammenhenger mellom livsstil, livsstilssykdommer, kosthold og fysisk aktivitet. Vurdere hva som skal sies, hvor mye og til hvilken tid.</p>	<p>Gjøre rede for hvordan livsstil, kosthold, fysisk aktivitet påvirker helsen. Vise i praksis god informasjon.</p>	<p>Forklare hva som menes med sunt kosthold, fysisk aktivitet, livsstil og livsstilssykdommer Forklare hvordan informere pasienter.</p>
<p>Gjøre rede for kjennetegn på god allmenntilstand, registrere avvik og sette i verk tiltak</p>	<p>Vurdere tiltak som kan iverksettes i forbindelse med identifikasjon av dårlig allmenntilstand</p>	<p>Identifisere tegn på nedsatt allmenntilstand. Gjøre rede for tiltak for å bedre allmenntilstanden hos en pasient</p>	<p>Definere begrepet allmenntilstand og forklare hva det er. Beskrive de vanligste tegn på god/dårlig allmenntilstand.</p>

<p>Gjøre rede for svangerskap og vanlige plager og komplikasjoner i svangerskapet</p>	<p>Vurdere normale og unormale prøver og undersøkelser. Foreslå og begrunne tiltak.</p>	<p>Gjøre rede for ulike plager og problemer i svangerskapet og gi informasjon om tiltak for å minske disse. Gjøre rede for symptomer og undersøkelser som kan avdekke en mulig utvikling av alvorlige komplikasjoner.</p>	<p>Beskrive et normalt svangerskap og de vanligste problemene/plager og komplikasjoner som kan oppstå. Fortelle om svangerskapsomsorg. Beskrive de undersøkelsene og prøvene som foretas på førstegangskontroll av gravide og ved senere kontroller av gravide. Anvende helsekort for gravide.</p>
<p>Gjøre rede for de vanligste barnesykdommene</p>	<p>Vurdere alvorlighetsgraden av sykdommen og eventuelle komplikasjoner.</p>	<p>Tolke tegn og symptomer ved sykdom hos barn og kunne gi riktig råd og veiledning.</p>	<p>Vurdere alvorlighetsgraden av sykdommen og eventuelle komplikasjoner.</p>

<p><i>Drøfte smertebegrepet</i></p>	<p>Drøfte hvordan det er å leve med ulike former for smerter. Kunne diskutere bruk av reseptfrie og reseptbelagte smertestillende medikamenter</p>	<p>Gi informasjon om ulike former for smertelindring Gjøre rede for virkninger og bivirkninger av de vanligste smertestillende medikamenter. Gjøre rede for pasientens opplevelse av ulike former for smerter.</p>	<p>Forklare smertebegrepet. Beskrive ulike former for smerter Observere smerter Navngi de vanligste smertestillende medikamenter.</p>
-------------------------------------	--	--	---

<p>Informere pasienter om hvordan sunt kosthold, fysisk aktivitet, røykfrihet kan medvirke til å forebygge livsstilssykdommer, psykiske lidelser, infeksjoner og smerte</p>	<p>Vurdere årsaks-sammenhenger mellom livsstil, livsstilssykdommer, kosthold og fysisk aktivitet Vurdere hva som skal sies, hvor mye og til hvilken tid.</p>	<p>Gjøre rede for hvordan livsstil, kosthold, fysisk aktivitet påvirker helsen. Vise i praksis god informasjon.</p>	<p>Forklare hva som menes med sunt kosthold, fysisk aktivitet, livsstil og livsstilssykdomme. Forklare hvordan informere pasienter.</p>

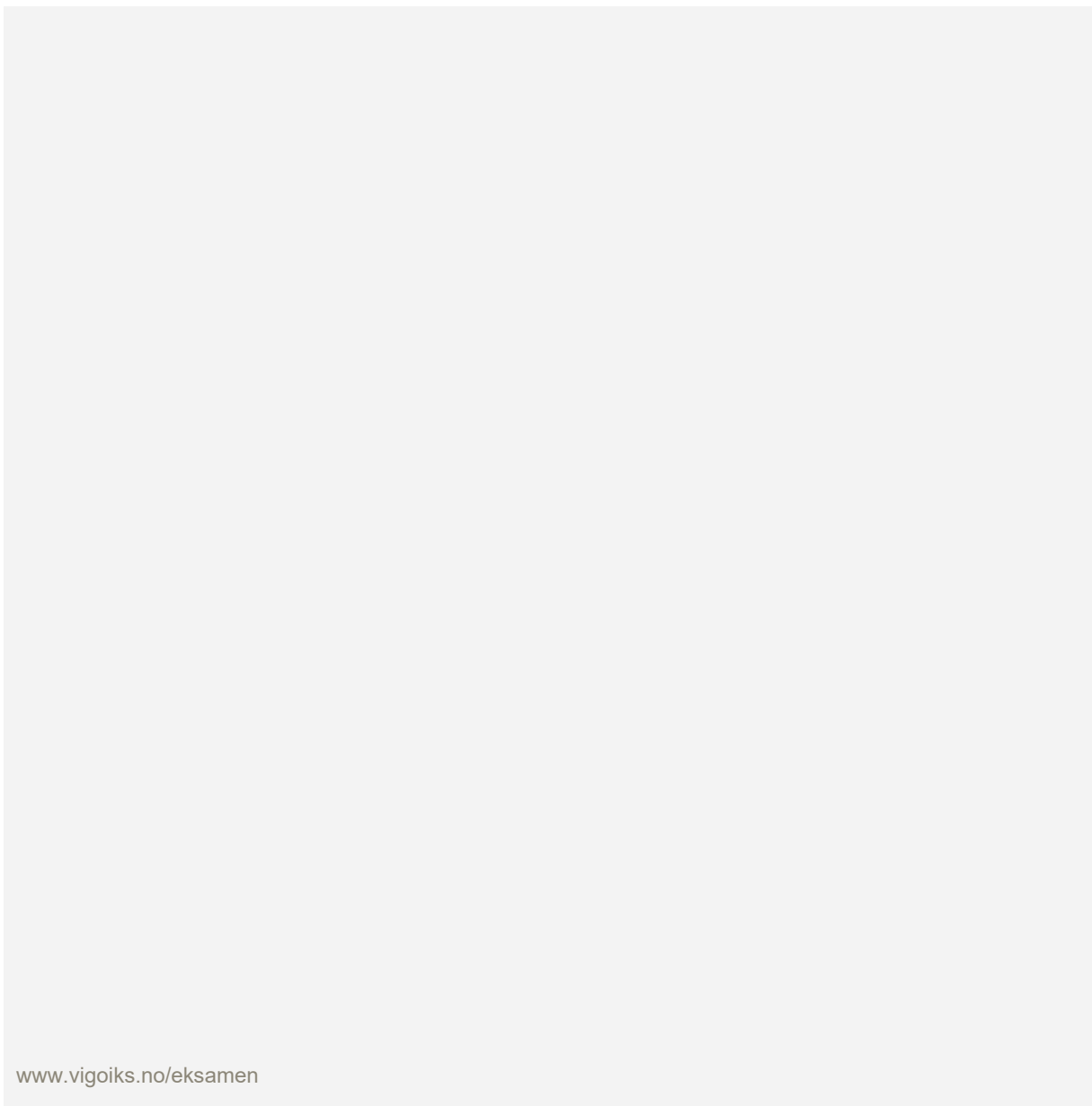
<p>Gjøre rede for kjennetegn på god allmenntilstand, registrere avvik og sette i verk tiltak</p>	<p>Vurdere tiltak som kan iverksettes i forbindelse med identifikasjon av dårlig allmenntilstand.</p>	<p>Identifisere tegn på nedsatt allmenntilstand. Gjøre rede for tiltak for å bedre allmenntilstanden hos en pasient.</p>	<p>Definere begrepet allmenntilstand og forklare hva det er. Beskrive de vanligste tegn på god/dårlig allmenntilstand.</p>
<p>Gjøre rede for svangerskap og vanlige plager og komplikasjoner i svangerskapet</p>	<p>Vurdere normale og unormale prøver og undersøkelser. Foreslå og begrunne tiltak.</p>	<p>Gjøre rede for ulike plager og problemer i svangerskapet og gi informasjon om tiltak for å minske disse. Gjøre rede for symptomer og undersøkelser som kan avdekke en mulig utvikling av alvorlige komplikasjoner.</p>	<p>Beskrive et normalt svangerskap og de vanligste problemene/plager og komplikasjoner som kan oppstå. Fortelle om svangerskapsomsorg og beskrive de undersøkelsene og prøvene som foretas på førstegangskontroll av gravide og ved senere kontroller av gravide. Anvende helsekort for gravide.</p>

Gjøre rede for de vanligste barnesykdommene	Vurdere alvorlighetsgraden av sykdommen og eventuelle komplikasjoner.	Tolke tegn og symptomer ved sykdom hos barn og kunne gi riktig råd og veiledning.	Beskrive symptomer ved de vanligste sykdommene som rammer barn.
Drøfte smertebegrepet	Drøfte hvordan det er å leve med ulike former for smerter. Kunne diskutere bruk av reseptfrie og reseptbelagte smertestillende medikamenter.	Gi informasjon om ulike former for smertelindring. Gjøre rede for virkninger og bivirkninger av de vanligste smertestillende medikamenter. Gjøre rede for pasientens opplevelse av ulike former for smerter.	Forklare smertebegrepet. Beskrive ulike former for smerter. Observere smerter. Navngi de vanligste smertestillende medikamenter.
Gjøre rede for de vanligste livsstilssykdommene, kroniske sykdommer, psykiske lidelser, infeksjoner og smerter og for de vanligste legemidlene som blir brukt	Vurdere pasientens totale situasjon knyttet til årsaker, symptomer og behandling.	Gjøre rede for sykdomsutviklingen, årsaker, symptomer, utredninger, undersøkelser og behandling.	Beskrive de vanligste livsstilssykdommene, kroniske sykdommer, psykiske lidelser, infeksjoner og smertetilstander. Det vil si symptomer, årsaker og behandling.

Veilede om konsekvenser av bruk av legemidler	Drøfte bruk av legemidler og holdninger til disse.	Kunne veilede pasienter i riktig bruk av legemidler Informere om vanlige bivirkninger.	Forklar bruken av de vanligste reseptfrie og reseptpliktige legemiddelgruppene. Beskriv vanlige bivirkninger.
Utføre forebyggende tiltak knyttet til epidemier og pandemier	Diskutere MSIS-meldinger. Vurdere forebyggende tiltak.	Tolke MSIS-meldinger. Forklare forebyggende tiltak. Tolke aktuelle paragrafer i smittevernloven med forskrifter.	Definere begrepene epidemi og pandemi. Beskriv MSIS-meldesystem. Beskriv forebyggende tiltak. Gjengi aktuelle paragrafer i smittevernloven med forskrifter.
Utføre tiltak som fremmer helse, service og trivsel	Foreslå og begrunne tiltak som fremmer helse, service og trivsel.	Forklare, vise og gjennomføre tiltak som fremmer helse, service og trivsel.	Utføre tiltak som fremmer helse, service og trivsel.

Utføre førstehjelp	Vurdere og drøfte aktuelle tiltak ved ulike risikosituasjoner.	Utføre førstehjelpstiltak.	Demonstrere grunnleggende prinsipp for førstehjelp.
Utføre hygienetiltak i tråd med gjeldende regelverk	Vurdere og begrunne behov for og valg av aktuelle hygienetiltak.	Gjennomføre de vanligste hygienetiltak i tråd med gjeldende regelverk.	Beskrive de vanligste hygienetiltak i tråd med gjeldende regelverk.
Sette i verk tiltak som fremmer trivsel og helse på arbeidsplassen	Diskutere og evaluere ulike trivselsfremmende og helsefremmende tiltak på arbeidsplassen.	Etterleve de faktorer som fremmer trivsel og helse på arbeidsplassen.	Beskrive faktorer som fremmer trivsel og helse på arbeidsplassen.
Utføre arbeidet i tråd med gjeldende regelverk for helse, miljø og tryggleik (HMT)	Begrunne viktigheten av å følge loververk og sikkerhetsrutiner i det daglige arbeidet.	Arbeide etter gjeldende lover og retningslinjer. Anvende pålagt utstyr og rutiner i det praktisk arbeidet.	Beskrive HMS-tiltak. Gjengi aktuelle lover som regulerer HMS.

www.vigoiks.no/eksamen